

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Doğa Hakları ve Çevre Politikaları Başkanı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Mehmet ÖZHASEKİ tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 25.10.2023

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Hava kirliliği, dünya genelinde ciddi sağlık sorunlarına, çevresel tahribatlara ve iklim değişikliğine ivme kazandıran bir sorundur. Dünya Sağlık Örgütüne göre her yıl yaklaşık 7 milyon insan hava kirliliğine bağlı nedenlerle hayatını kaybetmektedir. Temiz Hava Hakkı Platformu tarafından yayımlanan “Kara Rapor 2022”ye göre Türkiye genelinde 2021 yılında hava kirliliği sebebiyle en az 42 bin 67 kişi yaşamını yitirmiştir. Bu nedenle, hava kirliliğinin önlenmesi ve hava kalitesinin korunması, insan sağlığı, çevre ve iklim açısından hayati bir öneme sahiptir. Hava kirliliği ile mücadele, endüstriyel üretim yapan tesislerdeki bacaların filtrelerinin sıkı denetimi, temiz enerji kaynaklarının teşvik edilmesi, toplu taşımanın özendirilmesi, yeşil alanların korunması ve kamu bilincinin artırılması gibi bir dizi stratejiyi gerektirmektedir. Ayrıca, hava kalitesinin izlenmesi ve raporlanması da önemlidir. Hava kalitesi izleme ağındaki istasyonların sayısı ve bu istasyonlardan elde edilen veriler, halkı bilgilendirmek, politika yapıcılara rehberlik etmek ve hava kalitesini izlemek için kritik bir rol oynamaktadır. Özellikle kış aylarında yoğun olarak karşılaştığımız hava kirliliğinin önlenmesi ve hava kalitesinin korunması, daha temiz ve daha sürdürülebilir bir gelecek için atılması gereken önemli bir adımdır. Ancak bunun sağlanabilmesi için vatandaşların hava kalitesi verilerine şeffaf bir şekilde erişmesi gerekmektedir. Ülkemizde birçok konuda olduğu gibi bu konuda da şeffaf bir süreç yönetilmemektedir.

Bu bağlamda;

1. Ülkemizde kaç adet hava kalitesi izleme istasyonu bulunmaktadır? 2024 yılı itibariyle Bakanlığı toplam kaç hava kalitesi izleme istasyonu konumlandırma hedefi bulunmaktadır?
2. Bu istasyonlar hangi bölgelerde konumlanmıştır ve bu bölgelerde hangi parametreler izlenmektedir? İstasyonlardan elde edilen veriler, hava kalitesinin izlenmesi ve değerlendirilmesi için mevzuatta tanımlanan minimum veri alımını sağlamakta mıdır?
3. Bünyelerinde büyük yakma tesisleri olan termik santraller ve fabrikaların tamamının etki alanlarında hava kalitesi izleme istasyonu bulunmakta mıdır? Varsa hangi tesislerdir? Bu tesislere yakın yaşayan vatandaşlarımızın bulundukları bölgenin hava kalitesi verisine anlık olarak erişebilmeleri mümkün müdür?
4. İstasyonlardan elde edilen verilerin kamuoyu ile paylaşılmadan önce kalitesi kontrol edilmekte ve doğrulaması yapılmakta mıdır? Veri kalitesi kontrolü ve doğrulaması hangi kurumun sorumluluğundadır? Doğrulanmış veriler kamuoyu ile paylaşılmakta mıdır ve bu bilgilere nasıl erişim sağlanmaktadır?
5. Hava kalitesi izleme ağına yönelik gelecekteki geliştirme ve genişletme planları nelerdir? Hava kirliliği etkisinde olan kentlerimizin yeni nesil hava kalitesi ölçüm sensörleri ile donatılmasına dair bir çalışma bulunmakta mıdır?
6. Hava kalitesi bilgisinin vatandaş erişimine internet ve LED ekranlar aracılığı ile sunulduğu ilçelerin toplam ilçeler içindeki payı kaçtır?
7. Türkiye'nin hava kalitesi limit değerleri ile Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün bu konuda referans kabul ettiği sınır değerler karşılaştırıldığında ortaya çıkan sonuçlar nedir?
8. Bakanlık tarafından hava kirliliğinin önlenmesi ve hava kalitesinin korunması konusunda sivil toplumun ve vatandaşların süreçlere katılımına yönelik hangi adımlar atılmaktadır?